THE WEEKLY JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper In The Province
PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING
251—253 Queen Street West Telephone Adel
Subscription Rates $4 PER YEAR, $2.50 SIX
Single Copy — 3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Tor
January 22nd 1913

זאל מען עס נעדענקען!

...ר האבען שוין געכטען אין אונזער נייעם אפטיילונג, אויף דער ...ר זייט, באריכטעט וועגען די דריי באריכטען, וועלכע זענען א ...ם פונ'ם פארהאר וואס די קויבעקער שול־קאמיסיע האט אנגע־ ...לדי צו לעזען דעם אריש פראטעסטאנטישען סבסוך. מיר ווי־ ...דא היינט אפשטעלען לענגער אויף זיי. וואס זענען די באריכטען? באשטרעבען זיי?

קודם כל דער באריכט פון די פראטעסטאנטען. זייער באריכט ...רעהלט:

„דער שול־סיסטעם (דער פראטעסטאנטישער), כאטש ער איז מעגליך אויסגעשטעלט צו א נעוויסער קריטיק, וואס איז אנגעוועדעט ...ווארען נגען איהם אין דער צייט פון זיין ענטשטעהונג, איז דאך, לויט דער מיינונג פון די קאמישיאנערס, דער בעסטער סיסטעם, וואס איז כין איצט פארגעשלאגען געווארען אונטער די אומשטענדען אין רוסישער פראווינץ.

„אין דער צייט פון קאנפעדעראציע איז די באשעלקערונג פון דער פראווינץ באשטאנען במעט אין גאנצען פון קאטוליקען און פראטעס־טאנטען און עס איז דאמאלסט אין זיין דאן נים געשאפען געווארען ...ין געזעץ פאר דער באשאפונג פון א טעפערשטען סקוהל סיסטעם פאר דער אויסבילדונג פון קינדער פון פערזאנען, וואס זענען נים קיין קאטוליקען, נים קיין פראטעסטאנטען.

„זענען דער קאנפעדעראציע זענען קינדער פון נים פראטעסטאנ־ טישע, און נים קאטולישע עלטערען, און ספעציעל אידישע קינדער, באזאמענגעשטעלט געווארען אין די פראטעסטאנטישע סקוהלס. אזוי האט עס אנגעהאלטען ביז 1903, ווען עס זענען ענטשטאנען געוויסע שווערי־ קייטען, וואס האבען געפיהרט צו א נעריכטס־פראצעס".

„אלס רעזולטאט פון די צוויסטיגקייטען, וואס זענען ארויסגעקו־ מען פון דיעזען אורטייל האט די פראטעסטאנטישע שול־באארד, נאך א ריכטיג קאנפערענצען מיט"ן צווייטען צד, אנגענומען א רעזאלוציע. דיעזע רעזאלוציע, וואס איז דאטירט דעם 2טען מארטש, 1903 לעזט זיך: אזוי ווי געוויסע אידען האבען גענומען א נעריכטס־אפציע אנט־ פעגען דייזער באארד, און אלס רעזולטאט פון דער ענטשיידונג האט בען די אידען קיין רעכט נים אין די פאטוליקישע אדער פראטעסטאנ־ טישע שולען פון דיעזער פראווינץ, ערקלערען מיר דארום, אז דיעזער אומגערעכטער צושטאנד, וועלכער בארויבט אזא גרויסען און אנשטענ־ דיגען עלעמענט פון אונזער באפעלקערונג ווי די אידען פון זייערע רעכטע אין באצוג צו בילדונג זאל באזייטיגט ווערען.

„אין דער זעלבער צייט מוזען מיר ציהען די אויסמערקזאמקייט פון די פראטעסטאנטען דאס זייערע רעכטע, וועלען פיל־לייכט געשטעלט ווערען אין געפאהר, ווען די עולות נעגען די אידען וועלען באנוטיגט ווערען אין געפאהר, ווען די עולות נעגען די אידען וועלען באנוטיגט לען פאלען צו לאסט אויף די פראטעסטאנטישע „סקוהל־קאמישיאנ־ ...ערס", בעת די הכנסה פון זיי איז קליין, דאן וועט אונז ארויסגעוואר־ ...פען ווערען א לאסט, וואס וועט ערנסט שווייגען דעם אויסגעצייכנ־ ...טען סיסטעם, אויף וועלכען מען האט פאר יאהרען געארבייט צו ...שטאפלירען.

„אויב עס זאל פארגעשלאגען ווערען א געזעץ, דאס אלע בירגער, ...וועלכע זענען נים קיין קאטוליקען, נים קיין פראטעסטאנטען, האבען ...דאס רעכט צו שיקען זייערע קינדער, צו וועלכע שולען זיי ווילען אליין, ...אין דער שול־טעקס פון אזעלכע בירגער זאל ציטיילט ווערען צווישען די צוויי שול־סיסטעמען, לויט דער צאהל פון זייערע קינדער אין די שולען. דאן קענען מיר נאר נים איינזעהנדען גענען אזא פאר־ שלאג. אין דער זעלבער צייט וועט די באשאפונג פון אזעלכע רעכטען, אבוואהל פאלקאם בארעכטיגט, נים ברענגען צו דיעזער באארד אט די פארלייכטערונג, אין וועלכע נים נוטיגט זיך אזוי שטארק. עס מיינט איינפאך, אז די פינאנציעלע שווערקייטען, וואס האבען זיך ביז אהער געפיהלט פון דייזער באארד, ווערען אנהאלטען. עס איז אב־ סאלוט זיכער, דאס אין מאנטרעאל, אלס א יסודפארט, וואס וואסטס אין זיין וויכטיגקייט, וועלען לאנדען אימיגראנטען פון פארשיעדענע ראסען, וועלכע וועלען נאטירליך האבען אין אנדערע שולען זיי ווילען לאנדען אין דער שול־סיסטעם פון אזעלכע בירגער, אז דאס וועט אויך אין אנדערע פלעצער אין קאנאדע אויפגעגעבען ווערען אין אנדערע פראווינצען